

Néplámpa

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: ONYA LAJOS

MEGJELENIK	
m. csupán délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rakóczi-út 20. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

Lusitánia-pör.

Stockholm, aug. 20. Lusitánia pörében az életben maradtak rá bizonyították a Cunard társaságra, hogy a hajó munitiót is szállított. A szerencsétlenséget tehát azok okozták, kik megengedték, hogy munitiószállító gőzösön személyek utazhassanak.

Parasztlázadás Kievből

A Wolff-iroda Kievből szikratáviratot kapott, lázadó parasztok elfoglalták Cernigow-Warcu-t, ahol két ágyut, géppuskát, azonkívül bankokból nagymennyiségű pénzt zsákmányoltak. A távirat szerint 1500 főnyi német helyőrséget is lemészároltak. A Wolff-ügynökség e híreket cáfolja.

Pártkassza tolvaj.

Moskva, aug. 21. Az orosz szociálferradalmárok pártkasszájából 1 és fél millió rubelt elsikkasztottak. A tolvaj Ukrajnába szökött.

Egy olasz lap aggodalmai.

Lugano, aug. 21. A Corriere della Sera írja, hogy Károly királynak a német császárral folytatott megbeszélését nem szabad lebecsülni, Berlin és Bécs esetleg elhatározhatta, hogy a háború folytatása érdekében minden áldozatot meghozzon. Figyelni kell Oroszországra, hol már sok kellemetlen meglepetés történt, onnan könnyen láthatják el a központi hatalmakat emberanyaggal.

A német gyarmati államtitkár válaszolt Balfournak.

Berlin, aug. 21. Gyarmati társaságban sőt gyarmati államtitkár kijelentette, hogy Németországnak a német népnek, melyben él a tudat, hogy gyarmati birtokainak megtartása becsület- és életkérdése Németországnak, mint nagyhatalomnak. Balfour legutóbbi beszédével foglalkozva kijelentette, ha azt hinné, hogy Balfour beszédéből kiesendülő érzelmvilág: miszerint a német gyarmatokat megtartani akarják — örökre uralkodni fog Angliában, magam is amellett volnék, hogy élet-halálra megvívjuk a küzdelmet. Meg vagyok győződve azokban, hogy a háború vége mindenütt a konok politika elleni mozgalmat fogja kiváltani, különösen a népek légiójának megvalósítása utópista háboruscél lenne. Belgiumot semmiféle formában nem szándékozunk megtartani. A breszt-litovszki békével az oroszokkal történt megegyezés alapján évszázadok óta elnyomott népeknek visszaadtuk függetlenségüket. Balfour vadjával szemben megállapítja, hogy Ukrajna és Lengyelország egyetlen katonája sem kényszerített Németország ügyéért harcolni.

Szalámi nincs — de ecet is lesz — talán.

— 23,680 családról nem gondoskodik a miniszter. —

(Saját tud.) Szabadka város közéleti hivatala kért a közéleti minisztertől 30 métermázsza szalámit, mire a miniszter most leirt, de csak papirosszalámit adott, vagyis azt mondja, hogy készlet hiányában a kérelmet nem teljesítheti.

Kért a város ecetet is a közéleti minisztertől. — Erre azt válaszolja, hogy 200 kg (nem métermázsza!) 80 százalékos ecetsavat fog kitalálni Szabadka ecetinséges családjai részére. Ebből lesz 32 hl. ecet és ez 10 litert számítva télire egy-egy családnak, 320 családnak elegendő. Szabadkán azonban összesen 24 ezer háztartás van, amelyekből te-

hát 23 ezer 680 családnak nem ad a miniszter ecetet.

De ha nem bir is gondoskodni a miniszter eceteről, ad helyette mást, — tanácsot. Azt tanácsolja, hogy a város szerezze be ecetszükségletét a helyi és megyebeli ecetgyárosoktól, mert ő gondoskodik arról, — hogy ezeknek kellő mennyiségű szeszt utaljanak.

Ha tehát a miniszter ránk bizza az ecetszerzést, ugyanúgy megtehetné ő maga, hogy az ecetgyárakból utal ki elegendő ecetet. Mert ehhez neki meg van a kellő hatalma — Hiszen úgy tudjuk, hogy minden gyárat is lefoglalhat a miniszter közéleti célokra!

Szabadkai esetek a villamoson.

1. Vasárnap délután a gyermekmenhelynél egy suhanc ujságpapirba csomagolt megnevezhetetlen büztárgyat vágott be a száguldó villamos ablakán. Egy ur arcán folyt le a piszok. A rendőrség nyomoz.

2. Tegnap egy kézbesítő 2. ór részegen a villamoson egy kis királygyalázó prédikációt tartott mindenkinek.

Egy uriember megigérte, hogy följelenti.

3. Némelyik vezető úgy este-gész Palicson a végállomásig, meg nem állván semmiért az egyes állomásokról nagy tömegekben várakozó felszállni akaróknak. Ezt az esetet az igazgatóság figyelmébe ajánljuk.

Milassin-hangverseny Palicson.

Nagy hangversenyt tartott Palicson tegnap a Szurmaya-atap javára Milassin Mária, akinek hangjában és éneket-hetségében alig győzött csodálkozni az óriási számban megjelent publikum.

A legnehezebb darabokat a legnagyobb pontossággal énekelte. Különösen tetszett Grieg: Erdei találkája és a szép Lányi-dalok, ezek közül is legszebb volt: A csikóm, a deres ...

Máthé Sándor énekelt még remek költeményeiből, majd „Pillangó kisasszony“-t játszották el kedvesen Milassin, Máthé és Pukecz Ella. Lányi Ernő fáradhatatlanul, lelkesen látta el a zongorakíséretet. Föl kell említeni, — hogy már harmadszor 10 perccel előbb kezdik az előadást a hirdetett időnél. Ez nagyon zavarja a játékot és bosszantja a pontos közönséget.

Szabadka közegészsége

— A kis osztrákok ellátása „igen jó”. —

Julius hónapban városunk polgári lakossága között előfordult megbetegedések száma ugy a gyermekvilágban, mint a felnőtteknél, a normális keretekben mozgott.

Járványos megbetegedések közül felmerül 9 ronsoló toroklob, (1 halálozás), 3 vörheny, (1 halálozás), 9 kanyaró, 4 hasihagymáz, 6 hökhurut, 6 vérhas, (1 halálozás), összesen 31 megbetegedési eset 3 halálozással.

A cs. és kir. tartalékkórház osztályain elhelyezett katonák között előfordult 2 hasihagymáz, 1 orbáne (1 halálozás), összesen 3 megbetegedési eset.

A vegyiskerleti intézet a gyanusnak talált élelmiszerek közül megvizsgált tejet 42 esetben, hamisítva volt 4 esetben, paprika 28 esetben, hamisítva nem volt, sajt 12 esetben, hamisítva nem volt, ecetsav 7 esetben, hamisítva volt 1 esetben, víz 5 esetben, megfelelőnek találtatott.

A rendőrségi razziaikon előállított 21 nő közül 14 nő betegséggel a kórházba utaltatott.

A városi szegényházban július hó 1-én gondozásban volt 74 egyén, felvétellett e hó folyamán 2, kiment 4, maradt július hó végén 72 egyén.

A mentőegyesület július hó folyamán igénybe vétetett 128 esetben, folyó évben 692 esetben, fenállásának óta 31.128 esetben.

A fertőtlenítő-intézet július hó folyamán 7 fertőtlenítést eszközölt.

A szabadkai állami gyermekmenhelynél júliusban gondozásban volt 3395 gyermek.

A Károly király gyermeknyaralattási akció folytán múlt hó 27-én 189 gyermek érkezett városunkba, akiket városunk közönsége vendégszeretettel fogadott és közülük 150 gyermeket városunk lakossága, 25 gyermeket a Lloyd-társulat lát vendégül, a többi gyermek pedig a kísérő tanítókkal együtt a palicsi földmivessiskolában Szabadka város vendége.

A gyermekek ellátása, gondozása igen jó és ellenőrzésükre Bécsből kiküldött megbízottak a gyermekek elhelyezése és gondozása körül tapasztaltak felett elismerésüket és köszönetüket fejezték ki.

.....

— Egy rövidszivar egy korona a 7 filléres dohány 3 korona. Egyik állomáson a rendőrség elfogott több szerb foglyot, akik dohányjal és szivarral zsoráztak. A szerbek 1 koronáért adták a 12 filléres rövid szivart és 3 koronáért a 7 filléres pipadohányt. A rendőrség a foglyoknál talált még 370 darab rövidszivart és 180 c. omag pipadohányt.

15 évi fegyház a rablógyilkos cigánynak.

— 16 éves társa 10 évet kapott. —

(Saját tudósításunk) Még nincs egy éve, tavaly november 8-án éjjel történt, hogy 3 cigány Zentán megölt és kirabolt egy asszonyt. Sztojko Sándor 29 éves zentai cigány. Kolompár József katonaszökevény és egy 16 éves madarasi cigányfiu akkor késő lakásának udvari ablakát sárral betapasztották és betörték. A bent alvó Borosgyeviné. özv. Vreckó Istvánné és Vreckó Erzsébet azt hitték, az istállóból jön a zaj és ezért a két asszony kiment a lámpával az istállóba. Alighogy oda beléptek a cigányok rájuk zárták az istállóajtót. A kötségsbeesett nők kitörték az ajtót, mire a cigányok nekik estek és botokkal verték őket.

Borosgyevinét annyira ütötték, hogy a kozonyacsontja betört és a karja is eltört. Vreckónét kendővel fojtogatták és mikor segítségért kiabált, Sztojko Sándor folyton azt kiabálta oda társainak: — Vágjátok el a nyakát!

A két agyonvert nőt bevonszolták az istállóba s a ló és tehén alá dobták, aztán bezárták az istállóajtót.

Ekkor a megrémült kislány szemeláttára a magukkal hozott vas-

sal a lakásban a szekrényeket fölfeszítették s 980 koronát, 3 nadrágot és 2 kabátot elvittek. A szomszédok azonban figyelmesek lettek a zajra és megkergették a rablókat. Borosgyeviné 11 nap múlva belehalt sérüléseibe. Vreckóné úgy menekült meg a megfojtástól, hogy a kendő alá dugta a nyakán észrevétlenül a kezét.

A rablógyilkosokat hamarosan kézrekerítették s a szabadkai kir. törvényszék Sztojko Sándort 15 évi fegyházra, a 16 éves cigányt pedig 10 évi fegyházra ítélte. A szegedi tábla az ítéletet helyben hagyta, a Kuria pedig most a semmségi panaszokat elutasította, úgyhogy az ítélet jogerős. Kolompár József fölött a hadbíróság ítélezik. Ő bizonyára még többet kap.

Mi ebből az esetből is a tanulság? A legénység kivételével tessék az összes tanyai és külteki laósságnak fegyvert adni a védekezésre! Nem fegyvertartási engedélyt adni, hanem fegyvertartásra kötelezni őket. Utólvégre az államnak is érdeke, hogy a harminék ne minden pillanatban veszélyeztessék a teljesen védtelen nép életét.

Rekvirálják a krumplit.

— Szabadkán mindenki szabadon vásárolhat. —

A közlelmzési miniszter ma a következőkben rendelkezett:

Azt, hogy a termelő házi- és gazdasági szükséglet (vetőmag, takarmányozás, állandó és időszakos munkások és családok járadéka) címén 1918 évi burgonyaterméséből mennyit térhet vissza és használhat fel, a törvényhatóságok első tisztviselőihez egyidejűleg intézett külön rendeleteimmel állapítottam meg. Ugyanazon rendeletben nyert megállapítást az a legmagasabb mennyiség is, amely mindazoknak, akik nem termelők, vagy akiknek termése saját házi szükségletüket nem fedezi, a folyó éllátási évben igényük lehet.

Azok, akik nem burgonyatermelők, vagy akiknek termése házi szükségletüket nem fedezi, saját házi szükségletükre burgonyát az alábbiak szerint vásárolhatnak:

A vásárláshoz vásárlási igazolvány kell. A vásárlási igazolványt, háztartásonként azonban legfeljebb egyet és legfeljebb az illető törvényhatóságra szóban megállapított fejadagoknak megfelelő mennyiségre, a vásárlásra jogosultnak lakóhelye szerint illetékes községi előljároság (polgármester) állítja ki.

A vásárlási igazolvány alapján: Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor városok területén lakó ellátatlanok jogos házi szükségletükre saját törvényhatóságuk egész területén burgonyát szabadon vásárolhatnak, ellenben Bács-Bodrog vármegye területén lakó ellátatlanok csak saját községük területén és csak olyan termelőktől vásárolhatnak, akik burgonyát 30 kat. holdnál kisebb területen termeltek, vagy akiknek feles burgonyatermése a 10 vaggont meg nem haladja.

A vásárlási igazolványt az eladó

a burgonya elszállításával egyidejűleg átvenni és a természetfelhasználás igazolásául megőrizni köteles.

A vásárlási igazolvány alapján beszerzett burgonyamennyiségnek a fogyasztó lakóhelyére való elszállításához szükséges szállítási igazolvány kiállítására a feladási hely szerint illetékes elsőfokú közigazgatási hatóság (főszolgabíró rendőrkapitány), a törvényhatóság ellátatlanjai részére általam átengedett készleteknek ugyanazon törvényhatóság területén való továbbszállításához szükséges szállítási igazolványok kiállítására pedig a törvényhatóság első tisztviselőjét hatalmazom fel.

Olyan fogyasztóknak, akik burgonyaszükségletüket valamely családbelijüktől ingyenesen kapják, az ennek elszállításához szükséges szállítási igazolványokat esetrieléseire adott engedélyem alapján az Országos Burgonya Közvetítő Iroda állítja ki. Ilyen engedély kérelmezésével egyidejűleg azonban azt, hogy folyamodó a közellátandók sorából törölve lett, megfelelően igazolni kell.

Ezennel elrendelem a termelők (készletbirtokosok) jogos házi és gazdasági szükségletét meghaladó feleslegük hatósági igénybevitelét (rekvirálását) és pedig oly módon, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői a törvényhatóságukra a terméseredménnyel arányban állóan általam kivett kontingens első sorban önkéntes felajánlás után, ennek sikertelensége esetén pedig egyidejű tényleges rekvirálással is feltétlenül biztosítani tartoznak.

A rekvirálási, (önkéntes felajánlási) eljárást legkésőbb 1918. évi szeptember 15-ig kell befejezni.

Ujabb bevérési engedély a mezőgazdákknak

A honvédelmi miniszter — arra való tekintettel, hogy a sürgős aratási és eséplési munkák fennakadást ne szenvedjenek — a bevérési engedélyekre vonatkozólag újabb rendeletet adott ki, amely lehetővé teszi, hogy azok a gazdák is egyfolytában végezhesék gazdasági munkájukat, akiknek időközben beadott újabb felmentési kérelme nem intézettel elidejében s így, bár rövid időre, de mégis be kellett vonulniok. Ez a rendelet felhatalmazza a hatóságokat, hogy azoknak a gazdáknak, akiknek a beadott újabb felmentési kérelme még elintézve nincs, az annak benyújtásakor kapott tíz heti bevérési engedélyük pedig már lejárt, újabb tíz heti bevérési engedélyt adhassanak. — Ugyanannyi bevérési engedélyt kaphatnak azok is, akik eddig katonai szolgálatot még nem teljesítettek, tehát felmentésüket első ízben kérik.

Azok a gazdák, akik a katonai szolgálatból szabadságolva vannak és szabadságidejük alatt kérték felmentésüket, bevérési engedélyt semmi körülmények között sem kaphatnak. Természetesen a járási főszolgabíró ezt az újabb tíz heti bevérési engedélyt nem köteles mindenkinek megadni, hanem csak annak, akinek a folytatólagos otthonlétre okvetlenül szükség van mezőgazdasági közérdekből.

NAPIHIREK.

— Ujságírók sztrajkja. Az aradi ujságírók szabadszervezete kimondotta a sztrajkot és ennek következtében az összes aradi napilapok már vasárnap óta nem jelennek meg. A sztrajk oka az, hogy a lapkiadók drágasági pótlékot ígértek, de mikor a pótlék kifizetésére került volna a sor, a kifizetést újabb feltételekhez kötötték, melyet a hírlapírók elfogadhatatlannak ítélték.

— Adományok. A nyugdíjasok gyorssegélyalapjára újabb adakoztak: Gyarmati József állomásfőnök Keczel 76 K 50 fill., Albrecht Lajosn gyűjtése 64 K, Máv. altiszti kör 24 K, előbbeni gyűjtés 5824 K 85 f., összesen 5989 K 35 fillér. Az adományozóknak ezuton mond halás köszönetet a nyosz. fiók elnöksége.

— A haretéri vitézség nem enyhítő körülmény. A királyi Kuria egy konkrét esetben kimondotta, hogy nem tudható be a vádlott javára enyhítő körülménynek az, hogy a háboruban vitézül verekedett, mert ezért a katonaságtól elnyerte a jutalmát azért, hogy kitüntetésekot kapott. A büntető-törvénykönyv 92 §-a ilyen címen tehát nem alkalmazható és a védelem által emiatt bejelentett semmségi panaszokat a királyi Kuria, mint alaptalant elutasította.

— A 86-osok kabaréja. A palicsi Vigadó nagytermében 22-én, esütörtökön este pont 9 órakor Pfalz Rész ezredes neje, Tiry Géza cs. és kir. vezérőrnagy és Szokolai Pál alezredes védnöksége alatt, a 86-osok özvegy- és árva alapja javára megtartandó kabaré iránt óriási az érdeklődés. A rendező-

szaton kéri a közönséget, hogy gyermekeket, akiknek eset-lármája az est komolyabb önállára kártékonyan hatna, magyini sziveskedjenek. A műsora a következő: 1. Elmondja Pfalz Margit. 2. Előadja Ferenc Elseje. Tréfa. 3. Előadja Barakovics Tinike és Gyula. 4. Műdalok Éneklő Vilma, zongorán kíséri Károly. 5. Egyed Zoltán: Előadja: Spitzerné Ella, Geröffy Böske és Imre. Szünet 5. Aktuális Előadja: Barakovics Tinike és Szabó Gyula. 6. Bruck Jenőke elmegy. Vigjáték vonásban Előadja: Spitzerné Ella, Geröffy Böske, Szász és Ács Géza. 7. Máté Sándor szerzeményű dalait adja Békffy László: A lift. Előadja: Barakovics Tinike és Gyula. Ács Géza konferál. Után tánc. Belepőjegy 5 pa. Felülfizetéseket köszönet-gyűjteményünk és hírlapilag nyugt.

Egyévi önkéntesek felruházása. A hadseregőparancsnokság (ármesteri osztály) értesítést küldött a hadseregőparancsnokság utasítására utbaindított önkéntesek legnagyobb részét nem felelő méretű, túl nagy mennyiségű és kopennyel, majdnem minden esetben néhány számmal több bakancsal és eszímával látják fel. — A felvételzett kiegészítő átalakítása leg-kevesebb a felszerelés késői kiszolgáltatása miatt nem lehetséges. A honvédelmi miniszter most kéri az összes póttesteket, — 1913. évi július 11. évi kiadott 5. Eln. 7. számú, valamint kiegészítő rendelkezésben foglalt szabályok fontos betartására figyelmeztette őket a ruházati és különösen a bakancsok megfelelő méretnyugyban való kiszolgáltatására.

Ükret kapunk a hét végén. A közéleti hívtal pénzügyi fogja a kereskedők részére a szombaton veheti ki egy-egy felét nyers állapotban, pedig krisályecor alakjában.

Törvényszéki tárgyalások. A bíróság főtárgyalásra a következő ügyeket tűzte ki: aug. 22. Brényi Róza, Tuczai Péter, Wolfahrt Mátyás, Szabó Pi Petkovics Antal, Kalderás Kovács Mária.

A szerencsétlen család. Zentenyi Tiszába fult Gulyás István és felesége. A családban már harmadik, aki szerencsétlenül járt. Egy hónappal ezelőtt csak a Tiszába fult 4 éves fia, egy évvel ezelőtt pedig udvarukban fulladt bele a vízbe másfél éves gyermek.

Mi a közszükségleti cikk? A kérdés, amely most, hogy a közszükségleti cikknek azokat a tárgyakat értelmében a közszükségleti cikkeken azok eladási árait kell jelölni, minden kereskedőre vonatkozik. A rendelet szigorúan szabja a kereskedőknek, hogy az eladásra kikerülő áruk, az üzletben levő áruk is eladási árakat tüntessék föl, és el kell jelezni, hogy a közszükségleti cikknek a közszükségleti

cikk. Mértékadó fölfogás szerint minden, az elsőrendű életszükséglet kielégítésére szolgáló áru, tehát ami élelemre, ruházatra és lakáshoz használható, közszükségleti cikknek tekintendő, nem minősíthető azonban ilyennek az olyan áruk, amelyek fényűzési célokra fogyasztódnak vagy használódnak.

— Lánckereskedő kis kazárok. Nagyváradon egy tanuló több kenyérgyűjtést lopott el edda darabonként 8 koronáért egy másiknak. Ez továbbadta 13 koronáért egy fiatal korának, — aki 24 koronáért adta tovább a könyvet, amelyet a negyedik már 40 koronáért vásárolt meg s vakmerően egy nagykorú pékhez vitte, aki megcsipette a társaságot. A lánckereskedő társaság valamennyi tagja menekült kázár.

— A zsák árak emelése. A közéleti miniszter leiratban közli a törvényhatóságokkal, hogy a liszt zsákok árát 8 K-ról 16 K-ra emelte föl darabonként. A zsákjavítás díja 40 fillér helyett legalább is 1 K lesz darabonként. A zsákkezesdiját a lisztzsákoknál az első hat hétre 2:50, a korpás zsákoknál 1:50 K-ban állapította meg darabonként.

— Jótékony célú mulatság. A szabadkai katolikus bunyevédelmi egyesülete, mint a K. L. O. Sz. fiókja, f. hó 15-én tartott jótékony célú kóla tánevigalmanak tisztá jövedelmét 2000 koronát, a városi hatóság útján a rokkantak egyesületének ajánlta fel.

— A kellemetlenkedő háztulajdonosok. (Panaszos levél.) Egyes háztulajdonosok nem tudják talán, hogy kötelességük megengedni bizonyos helyiségük használatát az arra rászorulóknak. Tegnap is egy idősebb férfit ugyiszólván kiűzték egyik udvarból. A ház Kurtes Máté kereskedő. Felhívjuk az illetékesek figyelmét az ilyen embertelen eljárásra. Tisztelettel: Több szemtanú

— Levelezés az amerikai magyarokkal. A külügyminisztériumhoz érkezett közlések szerint az amerikai Egyesült Államokban élő honfitársainknak — kivéve a hadifoglyokat és az internáltakat — kifejezetten el van tiltva az osztrák és magyar monarchia területére levelet küldeni, vagy onnan ilyet elfogadni. A tilalom áthágását szabadságvesztéssel büntetik. Mindamelllett megengedik az amerikai hatóságok egyszerű, családi természetű közlések váltását az amerikai Vörös Kereszt útján. Ezeknek a híreknek a híreknek a közvetítésére Magyarországon a Vörös Kereszt Egyesült Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal (Budapest, IX., Udli-ut 1.) van hivatva. A közlések legfeljebb 20 szög terjedhetnek. Irni havonként csak egyszer lehet. A levelet világos szövegezéssel és olvashatóan kell írni, különben a lefordításuk lehetetlenül válik. A levélben meg kell adni a címzett nevét, honosságát, korát, foglalkozását és utolsó ismeretes címét, továbbá fel kell tüntetni azt a rokonsági viszonyt is, amelyben a levél küldője és a címzett állnak. Levelet csakis szabadlábban lévő osztrák és magyar állampolgároknak lehet ez uton küldeni. Pénzt és csomagot sem innét Amerikába, sem onnét Európába küldeni nem szabad. A levelezést lebonyolító Hadifoglyo-

kat Gyámoltó és Tudósító Hivatalhoz intézett kérdésekhez válasz-bélyeg melléklendő. Jogi és kereskedelmi természetű közlemények eljuttatására, feltéve, hogy azok fontosságuk kétségén kívül áll, a külügyminisztérium szintén hajlandó.

— Hazajönnek oroszországi hadifoglyaink. A katonai parancsnokság értesítette a hadtest körzetébe tartozó törvényhatóságokat, hogy a közeli hónapokban Oroszországból 5—5 ezres csoportokban egy millió hadifogoly érkezik haza, most már rendszeres uton, nem mint szökevények.

— Izidor és Jakab Szabadkán. Mógán Izidor bécsi ügynök Engelsmann Jakab Jenő szabadkai kereskedőnek 570 000 koronát adott át zsirbeszerzésre. Jakabnak azonban nem volt zsirja, de a pénzből nagylábon élt. — 2 detektív megjelent Engelsmann Jakab Jenőnek Szabadkán levő Czoida Bódog-utcai lakásán. Engelsmann otthon találták és azonnal letartóztatták. — A lakás rendkívül fényesen van berendezve. A detektívek házkutatást tartottak, rengeteg pénzre és értékpapírra bukkantak, amelyeket lefoglaltak. — Engelsmann egyszerű ócskavaskereskedőnek a fia, aki ezelőtt 8 évvel tünt el Szabadkáról, ahol a háború folyamán bukkant elő újból és feltűnt előkelő életmódjával. Nőül vette a három és fél évi fegyházra ítelt Kriszthéber Adolf leányát, házat vett 200.000 koronáért és nagyterjedelmű birtokot 400 000 koronáért. A detektívek elkísérték Engelsmann a szabadkai rendőrkapitányságra, ahol azonnal hozzáfogtak kihallgatásához.

— Petróleumszükséglet bejelentése. A kereskedelmi miniszter utasította a törvényhatóságokat, hogy a szeptemberben kezdődő petróleumkiutalás céljából jelentésük be pontosan, mennyi az ellátandó családok száma és milyen mennyiségű kőolaj szükséges ahhoz, hogy a legszigorúbb takarékoság mellett a mezőgazdasági, ipari, üzemi és közvilágítási szükségleteket szeptember október, november és december hónapokban ellássa. Minthogy kőolaj igen korlátolt mennyiségben áll rendelkezésre, csupán a nélkülözhetetlen szükségleteket vehetik figyelembe.

— Miért nyúlós a kenyér? Gyakran jönnek asszonyok azzal a panasszal, hogy a hadilisztből készített kenyér nyúlós, dohos, raga dós lesz, megtapintva szálát ereszt, csirizes. A kenyér megnyulósodása leginkább a sütés után 36—48 óra múlva kezdődik, amikor a kenyér bele ragadós és kissé barnás lesz, rendkívüli kellemetlen, undorító,

Király Ernő,
a Király-színház dédelgetett ked-
vencének
SEREG MARCSA
a debreceni színház primadonája
UJVÁRI KÁLMAN
táncoskomikus felleptével
Kabaré
Szerda és csütörtökön. 1/9 órakor a
Lifka moziban

szaga és utálatot keltő ize támad. A szaga néha olyan erős, hogy az a helyiség, amelyben a kenyeret tarjották, olykor egy hét múlva is szagos tőle. A baktérium a lisztből kerül a kenyérbe. Tenyésztését megakadályozzák nagyon a gyenge savak, azért a savanyukovászos kenyerek nem nyulósodnak meg; a tejsavat is kitűnően föl lehet használni ellene: 4 gramm tiszta tejsav elegendő 1700 gr-nyi tészta megővására. Jó ha a kenyérsütéshez használt viznek a felét aludttej savójával pótoljuk. A kenyér ize nem lesz tőle savanyu.

— Beiratás a női felső keresk. iskolába a zárdában szept. 2., 3. és 4-én lesz; 5-én Veni Sancte törvényolvasás, osztályrendezés és az előadások kezdete.

SPORT.

A Szegedi A. K.—Bácska.
Olyan sport, mint Bácska egy-ideje rendez, minden várakozást felülmul.
A szebbnél-szebb mérkőzések után a régi nagy rivális jön Szabadkára, — ami Szabadkán annyit jelent, mint Pesten M. T. K. F. T. C. mérkőzés. — Egyelőre a többi a közönség bírálata tárgyává tesszük.

„Bácska“—Szegedi T. K. 4:0 (3:0)
Szegeden a saját községétől biztatott szegedi 11 felett aratott értékes győzelmet. Maga a játék a Bácskától megszokott fairsággal folyt le.
A főlény teljesen a szabadkaiaknál volt elannyira, hogy egy 15 percen szegedi játékos labdához sem jutott.

A játékosokról szólva elég jók voltak, kivéve néhány egyén. — A legjobb ember Szipics és Rudics volt. Azután a kapus volt kitűnő. Mig a centeresatár nem volt kielégítő. A bíró, bár szegedi volt, nagyon jó volt.

„Bácska“ I. b. — Halasi A. C. 24-es vadász komb. 0:0.

A halasiak sok pesti játékoskal megerősödvé komoly ellenfélnek mutatkoztak és hogy Bácska fiatal-sága eldöntetlenül végzett, a védelemnek köszönhető.
A játék a halasiak részéről szokatlanul durva volt.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.

Nyomatott a Károlyi-nyomdában, Buda-
Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat
mint az örvényeset könyvnyomdájának
Szabadkán, a közönséget 20. szan

KORZÓ-MOZI
műsora
Szerda—csütörtök
Mária Carmi
nagyszerű filmje
A márványszivű asszony
drámai színjáték 4 felv.
Rinyemozott völgyény
pompás bohózat 3 felv.
Előadások: d. u. b. este 1/2 9 kor,
vasár. és ünneppal 1/2 3. 4. 6. 1/2 9

— Pályázat a postára. A posta, távirá- és távbeszélő-kezelési szolgálatban való kiképzés céljából a m. kir. posta- távirá- és távbeszélő-kivatalokhoz növendékek vétetnek fel. Növendékké felvételért azon magyar koros ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet: (a horvát-szlavonországi illetőségűek a horvát nyelvet:) szóban és írásban bírják; továbbá a közép IV. vagy ezzel egyesítő rangú más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek az iskola bevégezése és növendékké felvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetetlen magaviseletüket helyhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges posta távirá- és távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A felvételért sajátkezűleg irt, évenként egy koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és fen elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1918 évi szeptember 10-ig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta- távirá igazgatóságához címelve azon posta- távirá hivatalnál nyújtandó be, hová folyamodó növendékké felvételét óhajtja. A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is rávezetendő. A felvett növendékek kötelesek a szolgálatot az értesítés kézhez vétele után legkésőbb 1918 évi október hó 15-ig megkezdeni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak, ezen kiképzés első évében a kincstári posta- távirá hivataloknál havi 60 K, a második évben havi 90 K, a harmadik és a negyedik évben 120 K átalányt kapnak.

Mozgófényképszínház.

Korzó-Mozi műsora:

Szerda- csütörtök: **Mária Carmi** egyszerű filmje; **A márványszivű asszony.** Drámai színjáték 4 felv. **Kinyomozott vőlegény.** Pompás boházat 3 felv. Péntek-szombat-vasárnap: **Harry Piel** szenzációs detektívfilm újdonsága **A Sasszem** karmái között. Izzalmas dráma 4 felv. **Bunke a karneválon.** Kacagató boházat 3 felvonásban.

Elegáns keményfából készült teljes ebédlő berendezés azonnal

Eladó.

Grázei-u. 165

Elsőrendű Gyertyámosi saltó-lommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bröder cégnél Szabadka

Viszketegséget, sümört, rühöt

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboform kenőcs“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet dr. Flesch-féét kérjünk. Probatégely 3 korona, vagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszer-tár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Vásárolni a SKABOFORM védőjegyre ügyeljünk!

Használt

tankönyveket

magas áron veszünk, vagy a mostani iskola évre szükségessékre becserejlük.

Papirspárga

csomagolásához, szállókötésére eredeti gyári áron kapható vízálló celloze. Ajánlatos mielőbb beszerezni.

Tisztelettel

Lipsitz és Lampel

könyvkereskedése, antikváriuma és papirspárga gyári raktára. Szabadka, Rudics-u. 14.

„Ferravin“

vasas chinaber.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számítatlan orvosi ajánlás.

Szabadkán kapható. Deesy Jenő úr gyógyszer-tárában. Jelenlegi ára fél literes palaeként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Ajánlok azonnali szállításra kerek

fehérhúsú étkezési

ez évi termésű

tarlórépamagot

folyó árban. Csomagolás önköltségen az árral együtt utánvételeztetik.

Kiss Lajos

Pu-Zobnaticza u. p. Topolya

A világlátsírendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betártani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak szájpadlás nélküli fogak. Fogszívás teljesem érzéstelenítve és fogtömések (plombálások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokos-ház. Telefon 58.

Eladó ház

A Rákóczi utcában.

Bővebbet a városi tájékoztatónál, Szkala őrparancsnoknál

Eladó berkek:

Szobonya Bertalan Hergosi Király-helmán elad pecsenyebort 19 hlt. 1917. évi rizlinget circa 36. hlt. helyben, a vevő hordóiba átfelve.

MEHETREN

Budapesti érk. délután	190
éjjel	804
1921	1921
4-12	4-12
Budapestre ind. délelőtt	10-15
délután	161
éjjel	1163
4-7	4-7
Zomborból érk. délelőtt	10-22
éjjel	10-11
Zomborra ind. délután	6-14
éjjel	6-28
Ujvidékre érk. délelőtt	7-46
délután	1-21
éjjel	10-58
Ujvidékre ind. délután	1-44
éjjel	6-26
4-26	4-26
Szegedre érk. délután	12-42
éjjel	8-06
Szegedre ind. délután	1-60
éjjel	12-46
Cservenka-Gombosó érk.	éjjel 8-57
Cservendka-Gombosó ind.	éjjel 4-42
Zentáról érk.	1-05
Zentára ind.	4-33
Bajáról érk.	délután 9-02
éjjel	9-26
Bajára ind.	7-06
5-06	5-06
Bécsalmásról érk. délelőtt	7-46

*-gal jelzettek vasárnapok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.

A budapesti Gyakorló Győrök társaságának szabadkai hivatalos tanfolyama, Gabelsberger — Markovits

gyors- és gépi

iskolában augusztus hóban beiratások a szeptemberi megnyíló fél éves kurzus tartatnak.

Beiratások naponta:

Szabadka, VI., István-u.

Önkéntes árverés

A szabadkai 11087 és 25780 számú telekkönyvi betétekbe 6 és 3/4 helyrajzi számok alatt Láng János és neje Ketter Jolán nevére felvett ház és beltelek (Láng-féle Pilseni Sörház) 40000 K. ki-kialtási árban a bekebelezett terheknek érintetlen maradványa mellett a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság felől 22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó 7-án napján délelőtt 9 órakor önkéntes bírói árverésén a legtöbb ajánlatot tevőnek el fog adatni. A közelebbi feltételek a szabadkai telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Balázs Ignác ügyvédi irodájában Ujvidéken tudhatók meg.

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szereshetők be